

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

w sprawie **D. P.**

skazanego za czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 8 listopada 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z 3 czerwca 2022 r., sygn. akt XXIII Ka 410/22,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Tychach

z 21 marca 2022 r., sygn. akt II K 59/21

**uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy brak
orzeczenia wobec D. P. środka, o którym mowa w art. 45 § 1 k.k. i
sprawę w tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania
Sądowi Okręgowemu w Katowicach.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 marca 2023 roku, sygn. akt II K 59/21, Sąd Rejonowy w Tychach uznał D. P. za winnego popełnienia czynu z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia

29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., wymierzając mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat.

Powyższe orzeczenie zaskarżył m. in. prokurator zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 45 § 1 k.k. poprzez nieorzeczenie w stosunku do oskarżonego przepadku korzyści majątkowej osiągniętej w wyniku popełnienia przestępstwa, przez co orzeczenie nie odpowiada prawu.

Wyrokiem z dnia 3 czerwca 2022 roku, sygn. akt XXIII Ka 410/22, Sąd Okręgowy w Katowicach utrzymał w mocy wyrok w powyżej wskazanym zakresie zaskarżenia.

Kasację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nienależytym rozpoznaniu apelacji prokuratora poprzez wyrażenie błędnego, rażąco naruszającego art. 45 § 1 k.k. poglądu, że korzyścią majątkową w rozumieniu wskazanego przepisu jest nadwyżka wynikająca z różnicy między ceną zakupu narkotyku przez oskarżonego, a ceną jego sprzedaży, co doprowadziło do utrzymania w mocy rozstrzygnięcia sądu meriti, zapadłego z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą prawa materialnego, a to art. 45 § 1 k.k. poprzez nieorzeczenie względem D. P. obligatoryjnego przepadku korzyści majątkowej w kwocie 7.200 złotych, osiągniętej w wyniku popełnienia przestępstwa wyczerpującego znamiona art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Całkowicie błędne pozostawało przedstawione w kontekście eksponowanego przez apelującego prokuratora zarzutu stanowisko sądu odwoławczego, który stwierdził, że *„już na pierwszy rzut oka widać, że rozumowanie apelującego*

obarczone jest błędem logicznym – skoro oskarżony wydatkował 7200 złotych na zakup amfetaminy, to nie można równocześnie uznać tej kwoty za uzyskaną przez niego korzyść majątkową. Korzyścią majątkową byłaby bowiem nadwyżka wynikająca z różnicy pomiędzy ceną zakupu a ceną sprzedaży amfetaminy przez oskarżonego, a tej ostatniej w postępowaniu zarówno przygotowawczym, jak i sądowym, nie ustalono” (vide: uzasadnienie sądu odwoławczego). Tymczasem w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd przeciwny, tj. że w skład korzyści majątkowej w rozumieniu art. 45 § 1 k.k., podlegającej przepadkowi, wchodzi również wszelkie wydatki poczynione przez sprawcę na uzyskanie towaru stanowiącego przedmiot dalszej odsprzedaży w ramach dokonywanego przestępstwa. W realiach sprawy całkowicie więc pozbawione podstaw było uznanie, że od tych „zysków” należy potrącić koszty poniesione przez sprawcę na zakup środków odurzających, czy też potrzebnych do ich produkcji sprzętów. Jak podkreśla się, w przypadku orzekania zwrotu równowartości przepadku uzyskanych korzyści nie chodzi bynajmniej o dochód rozumiany w sposób podatkowy, wynikający z różnicy pomiędzy osiągniętym przychodem, a uprzednim wydatkiem związanym z poniesieniem określonego kosztu jego uzyskania. Nie można w żadnej mierze przyjąć, że osoby uczestniczące w grupie przestępczej, zajmującej się produkcją środków odurzających, winny odpowiadać w zakresie omawianego środka karnego jedynie za te kwoty, jakie otrzymały w wyniku swoistego „wynagrodzenia” z racji jego produkowania z pominięciem kosztów poniesionych na ten cel. Winny one odpowiadać za zwrot uzyskanej korzyści, obejmującej także koszty jej uzyskania – jeżeli nie da się dokładnie ustalić wielkości, jaką każda z nich odrębnie uzyskała – w częściach równych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2010 r., I KZP 12/10, OSNKW 2010/9/78; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2015 r., V KK 154/15, LEX nr 1820406; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2019 r., V KK 515/18, LEX nr 3560392; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2022 r., V KK 505/21, LEX nr 3447115).

Analogicznie przyjmuje się w literaturze, wskazując iż korzyści majątkowej osiągniętej bezpośrednio z przestępstwa nie można utożsamiać jedynie z nielegalnym zyskiem osiągniętym z przestępstwa. W skład korzyści majątkowej, przewidzianej w art. 45 § 1 k.k., która powinna zostać objęta przepadkiem, wchodzi

wszystkie jej składniki, w tym również te, które pokrywają się z wartością wydatków poczynionych przez sprawcę na jej uzyskanie, choćby nakłady te pochodziły z legalnych źródeł. Sprawcę należy pozbawić całej korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa, np. całej kwoty pieniędzy uzyskanej ze sprzedaży narkotyków, a nie tylko kwoty zysku, czyli różnicy między kwotą uzyskaną z ich sprzedaży a wydatkami związanymi z uzyskaniem tych narkotyków i ich dystrybucją (V. Konarska-Wrzosek, J. Lachowski [w:] V. Konarska-Wrzosek, J. Lachowski, Instytucja przypadku w polskim prawie karnym, Warszawa 2020, s. 171).

Na tle powyższego oczywiście zasadny okazał się więc zarzut kasacyjny Prokuratora Generalnego wskazujący, iż sąd odwoławczy nienależycie rozpoznał podniesiony w apelacji prokuratora zarzut obrazy art. 45 § 1 k.k. Ponownie rozpoznający sprawę Sąd Okręgowy w Katowicach weźmie pod uwagę powyższe rozważania przedstawione przez Sąd Najwyższy i po ustaleniu wysokości osiągniętej przez oskarżonego korzyści majątkowej wyda adekwatne do tych ustaleń orzeczenie, dbając o zgodność wydawanych orzeczeń z prawem.

[SOP]

[ms]